

รายงานผลการถอดบทเรียน เกษตรกรต้นแบบ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (คพก.)
อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอ่างทอง

คำนำ

การดำเนินงานขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาภาคเกษตรในระดับพื้นที่ โดยอาศัยกลไกการบูรณาการของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต พัฒนาเกษตรกร และสร้างต้นแบบในการเรียนรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน การดำเนินงานของ ศพก.อำเภอเมืองอ่างทอง มีการจัดทำแผนการดำเนินงาน แผนการเรียนรู้ และหลักสูตรที่ตอบโจทย์ความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่อย่างแท้จริง พร้อมส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และยกระดับคุณภาพผลผลิตอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับแนวคิด Zero Waste และการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอ่างทองได้จัดทำรายงานฉบับนี้จากการถอดบทเรียนการดำเนินงานของ ศพก.อำเภอเมืองอ่างทอง โดยเน้นการสรุปประสบการณ์ รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและบทบาทของเกษตรกรต้นแบบที่สามารถเชื่อมโยงหน่วยงานรัฐกับชุมชนได้อย่างลงตัว อันเป็นแนวทางที่สามารถนำไปต่อยอดในพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างยั่งยืน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการถอดบทเรียนนี้จะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ขอขอบคุณประธานศูนย์ฯ และผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการครั้งนี้ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอ่างทอง
กรกฎาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๑
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบ	๕
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	
ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน	๑๔
ภาคผนวก	๑๕

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางนงนุช คำคง
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๕๕/๒ ม.๒ ตำบลบ้านแห อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
โทรศัพท์ ๐๘๗๔๐๖๘๐๒๙ Facebook.....-..... Line-.....
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๔๓
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และ ปริญญาตรี (กิตติมศักดิ์).....
สถานบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.....
คณะ/สาขาวิชา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชนและสังคม.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร...๑๒๐,๐๐๐...บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙...

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. แปลงสาธิตปลูกผัก และผักมูลค่าสูง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๖...ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

๓ ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี

๕. ด้านปศุสัตว์

๒. การลดต้นทุนการผลิต/การลดต้นทุนข้าว

๔. ด้านประมง

๖. การทำน้ำส้มควันไม้

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน...๖...หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน...๔...หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ การลดต้นทุนการผลิต
- ๔.๑.๒ การแปรรูปผลผลิต/ผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตร
- ๔.๑.๓ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- ๔.๑.๔ การเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน...๑...หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ การทำเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน...๒...หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การเกษตรแบบปลอดวัสดุเหลือใช้ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๔.๓.๒ การทำน้ำส้มควันไม้

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การทำเกษตรยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรหรือผู้สนใจเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพเกษตรกรรม
๒. เพื่อส่งเสริมแนวทางการทำเกษตรที่ยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการพึ่งพาภายนอก
๓. เพื่อสร้างองค์ความรู้และทักษะในการจัดการพื้นที่เกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
๔. เพื่อพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรที่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างชุมชนเข้มแข็งในระดับพื้นที่

เนื้อหาหลักสูตร

กล่าวถึงความหมายและหลักการของ “เศรษฐกิจพอเพียง” แนวคิด “เกษตรยั่งยืน” และ “เกษตรทฤษฎีใหม่” การลดต้นทุนและเพิ่มรายได้อย่างยั่งยืน เช่น การปลูกพืชผสมผสาน การทำปุ๋ยหมัก การเลี้ยงสัตว์ควบคู่กับการปลูกพืช และการทำการเกษตรแบบปลอดวัสดุเหลือใช้ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในภาคปฏิบัติ ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ การปลูกพืชผสมผสานและปลูกพืชคลุมดิน ไปจนถึงการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

การบรรยาย แปลงเรียนรู้ และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- บทบาทของ ศพก.อำเภอเมืองอ่างทอง ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ คือ

๑. เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงข้อมูลจากเกษตรกร เป็นจุดรวบรวมข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการจากกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่

๒. เสนอแนวทางพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ เช่น เสนอการพัฒนาอาชีพเกษตรกรในรูปแบบเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรแปรรูป เป็นต้น

๓. ร่วมเสนอความต้องการในแผนงบประมาณ เช่น สนับสนุนการฝึกอบรม ปัจจัยการผลิต การพัฒนาฐานเรียนรู้/แปลงเรียนรู้ เพื่อความพร้อมในการเข้ามาศึกษาดูงานของเกษตรกร

๔. สื่อสาร ถ่ายทอดแผนกลับสู่พื้นที่โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดแผนสู่เกษตรกร และช่วยประสานการปฏิบัติงานตามแผน

๕. เป็นแหล่งเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นเกษตรกรต้นแบบ และใช้พื้นที่ใน ศพก. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือใช้จัดฝึกอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมายตามแผนที่วางไว้

- แนวทางและวิธีการมีส่วนร่วม มีดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลระดับพื้นที่ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนปัญหาและข้อเสนอแนะ เช่น ความต้องการของเกษตรกร ปัญหาด้านการผลิต การตลาด ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

๒. เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่ายฯ ระดับจังหวัด โดยเสนอข้อมูลจากพื้นที่ พร้อมข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุน เช่น แผนพัฒนาสินค้าเกษตร การใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาศูนย์ฯ

๓. ประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอ่างทอง สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง หน่วยงานวิชาการ สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน เพื่อเสริมการจัดทำแผนให้ครอบคลุมมิติต่าง ๆ

๔. ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผน ร่วมติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงในการจัดทำแผนปีถัดไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนราย ศพก. มีการประชุมหารือภายใน ศพก. ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอ่างทอง โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล เกษตรต้นแบบ และคณะกรรมการ ศพก. ร่วมวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่จากแผนพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี พ.ศ.๒๕๖๘ พิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ศพก. ใช้การวิเคราะห์มาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้นได้ และกำหนดแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในแต่ละกิจกรรม

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)

ภาคผนวก 3.2

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

แผนราย ศพก.

อำเภอ เมืองอ่างทอง จังหวัด อ่างทอง ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นางนงนุช คำคง สีนคำหลัก เกษตรผสมผสาน

จุดเด่น การทำการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย						← →										
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.						← →										
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน						← →										
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้																
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้							← →									
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้							← →									
2.3 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพก.																
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน						← →										
- ข้อมูลวิชาการ							← →									
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร							← →									
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย						← →										
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย						← →										
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ						← →										
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง				← 24 →		← 11 →			← →		← →			
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่าน												← →	← →			
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร						← →										→
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร						← →										→
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน						← →										→
4. การอบรมเกษตรกร			12,000													
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการ	3	ครั้ง					27			21			1			
สรุปผลการอบรม	10	ราย					← →			← →			← →			
5. พัฒนาศักยภาพ																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
5. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
5.1 การรายงานความก้าวหน้า																← →
5.2 สรุปผลการดำเนินงาน																← →

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- การทำการเกษตรของนางนงนุช คำคง เริ่มต้นจากการแต่งงานและย้ายถิ่นฐานมาอยู่กับครอบครัวของสามีที่จังหวัดอ่างทอง เมื่อย้ายมาจึงต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับอาชีพของครอบครัว โดยมีแม่สามีให้ความรู้และนำพาสู่วิถีการทำการเกษตรที่มีการพึ่งพาตนเอง และได้รับการต่อยอดจากการศึกษา การเข้าร่วมหลักสูตรอบรม การศึกษาดูงานและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้เห็นว่าจะสามารถทำได้จริงมาปรับใช้ให้เหมาะสม

กับพื้นที่ และเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวจนสามารถสร้างรายได้ และส่งต่อความรู้สู่ชุมชนได้ โดยยังเน้นการทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ปัญหาที่พบส่วนมากจะเกิดจากปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ เช่น อุทกภัย ราคาผลผลิต อายุการเก็บรักษาของผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเราไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้หากยังใช้แนวทางการปฏิบัติแบบเดิม ๆ ที่เคยทำ ความท้าทายจึงเกิดขึ้นจากการต้องการแก้ปัญหาเหล่านี้ โดยนำเอาหลักวิชาการมาใช้ฟื้นฟูแปลงปลูกพืชหลังจากการเกิดอุทกภัย และการนำเอาเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการถนอมอาหาร แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และลดขั้นตอนและระยะเวลาในการผลิตสินค้าจากผลผลิตทางการเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การฟื้นฟูและปรับปรุงดินหลังน้ำท่วม แนวทางการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อฟื้นฟูพื้นที่การเกษตรหลังน้ำลดจากปัญหาน้ำท่วม เน้นที่การเร่งฟื้นสภาพดิน พืช และระบบนิเวศ ควบคู่กับการป้องกันความเสี่ยงในอนาคต

- การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการแปรรูป "กล้วยแผ่นอบ" ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ ลดแรงงาน เวลา เพิ่มมูลค่า และมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การฟื้นฟูและปรับปรุงดินหลังน้ำท่วม มีวิธีและขั้นตอนดังนี้

๑. การจัดการน้ำและระบายน้ำ การใช้ปั๊มน้ำพลังงานแสงอาทิตย์/ระบบโซลาร์เซลล์ เพื่อสูบน้ำออกจากแปลง ลดค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของเครื่องสูบน้ำ

๒. การใช้จุลินทรีย์ปรับปรุงดิน ลดเชื้อโรคดินและพืชที่สะสมจากน้ำท่วม เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา, จุลินทรีย์จาก พด. ต่าง ๆ การปลูกพืชคลุมดิน หรือหว่านพืชปรับปรุงดิน เช่น ปอเทือง และพืชตระกูลถั่ว เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและโครงสร้างดินให้กลับมาอุ้มน้ำ ระบายน้ำได้ดี

๓. การควบคุมโรคแมลงศัตรูพืชหลังน้ำลด การใช้ชีวภัณฑ์ การดักจับแมลงด้วยกับดักแมลงอย่างง่าย เพื่อตรวจนับจำนวนแมลง และทราบถึงสถานการณ์การระบาดของแมลงศัตรูพืชหลังน้ำลด และใช้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

๔. เพิ่มการเปิดรับข่าวสารและการเตือนภัยล่วงหน้า ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเปิดรับข่าวสารและระบบเตือนภัยล่วงหน้า เช่น แอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ, ระบบแจ้งเตือนระดับน้ำอัตโนมัติ, หรือระบบการสื่อสารผ่านเครือข่ายชุมชน เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนการเพาะปลูก และจัดการความเสี่ยงได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

- การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร "กล้วยแผ่นอบ" มีวิธีและขั้นตอนดังนี้

๑. คัดเลือกและรับซื้อกล้วยสุกที่เหลือจากการจำหน่ายกล้วยดิบของชาวบ้านมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการแปรรูป เพื่อช่วยลดปัญหาผลผลิตล้นตลาดและเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตที่มีมากในพื้นที่
๒. ใช้เตาอบลมร้อน (Hot Air Oven) เป็นเตาอบลมร้อนแบบถาด ที่สามารถควบคุมอุณหภูมิ แทนการตากแดดแบบเดิม เพิ่มคุณภาพและลดการปนเปื้อน ลดการสัมผัส ช่วยลดเชื้อราและจุลินทรีย์ และทำให้ได้รับมาตรฐาน อย.
๓. ใช้แพลตฟอร์มขายออนไลน์ เช่น LINE, Facebook, และสื่อ Online ต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงลูกค้าโดยตรง ไม่ผ่านคนกลาง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- ขั้นตอนการดูแลรักษาฝรั่งหงเป่าสือโดยใช้หลักวิชาการ

๑. การวิเคราะห์ดินและเตรียมดิน ใช้การตรวจวิเคราะห์ดินแบบรวดเร็ว (Soil Test Kit) เพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน
๒. คัดเลือกพันธุ์ที่เลือกใช้โดยใช้กิ่งพันธุ์จากเครือข่าย ศพก. ที่มีการดูแลรักษาที่ดี ปลอดโรคและแมลงศัตรูพืช ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ
๓. ขุดหลุมเพื่อปลูกลึก ๓๐ ซม. ปลูกในระยะ ๔ x ๔ เมตร ตากดิน ๗ วัน เติมนิทรียวัตถุ (ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก) เพื่อเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำและธาตุอาหาร ก่อนลงปลูก
๔. การให้ปุ๋ย

ระยะเริ่มต้น (๐-๒ เดือน): ใส่ สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กรัม/ต้น/เดือน

ระยะแตกใบใหม่: เสริม ยูเรีย (๔๖-๐-๐) หรือสูตรเสมอ เพื่อกระตุ้นการแตกใบ

ระยะติดดอก-ผล: ใช้ ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๒๔-๑๒ เพื่อเร่งผลและคุณภาพ

มีการใช้สารละลาย Ca-B เพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงของเซลล์พืช ช่วยในการพัฒนาช่อดอกและการติดผล ลดปัญหาผลแตกหรือผลร่วงก่อนกำหนด โดยเฉพาะในช่วงระยะก่อนออกดอกและขณะติดผลอ่อน

๕. การควบคุมศัตรูพืช ใช้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) โดย ดักจับแมลงวันผลไม้ด้วยฟิโรโมน และกับดักแมลงแบบง่าย ใช้ เชื้อราบีวเวอเรีย/เมตาไรเซียม ฉีดพ่นทุก ๑๐ วัน เพื่อควบคุมเพลี้ย/หนอน ห่อผลด้วยถุงกระดาษ/พลาสติก เจาะรูระบายอากาศ ป้องกันแมลงเจาะผล

๖. การตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งกิ่ง ทุก ๓ เดือน เพื่อให้แสงส่องถึง ลดโรค และกระตุ้นการออกดอก ใช้หลักเปิดทรงพุ่ม โปร่ง ใบไม่ทึบ

๗. การเก็บเกี่ยว เก็บเมื่อผลถึงอายุเก็บเกี่ยว (ประมาณ ๔ เดือนหลังติดผล) โดยเก็บช่วงเช้า ลดความร้อน ลดการสูญเสีย น้ำของผลผลิต

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด...๔...ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว.....พื้นที่ปลูกจำนวน...๔-๐-๐...(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) กล้วย.....พื้นที่ปลูกจำนวน...๓-๐-๐...(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) เห็ด.....พื้นที่ปลูกจำนวน...๐-๐-๐.๕...(ไร่-งาน-วา)

๑.๔) ฝรั่งหงเปาสือ.....พื้นที่ปลูกจำนวน...๐-๑-๐...(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด...๑...ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาเบญจพรรณ.....จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด...๒...ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่.....จำนวน...๒๐.....(ตัว)

๓.๒) ไก่เป็ด.....จำนวน...๑๐.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด...๖...ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) กล้วยแผ่นอบ.....จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) น้ำหมักมะเฟือง.....จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) น้ำส้มควันไม้.....จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๔) สบู่สมุนไพร.....จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๕) ยาสมุนไพร.....จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๖) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น จำนวน..... (หน่วย:ขวด)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า กล้วยแผ่นอบ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) กล้วย.....เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าไฟฟ้า.....เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) บรรจุภัณฑ์ (กล่อง + สติกเกอร์).....เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ...๑๒,๐๐๐ บาท/ไร่

รายได้๓๐,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ เห็นนางฟ้าภูฐาน ไช้เป็ด และไข่ไก่.....

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑๕๐-๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ฝรั่งหงเปาสี.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๕๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผลผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการทำเกษตรตามหลักวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่
- ได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำชุมชนด้านเกษตร เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรรายอื่น
- มีโอกาสขยายช่องทางการตลาดหรือเพิ่มมูลค่าผลผลิตผ่านกิจกรรมสาธิตหรือแปรรูป
- ได้เครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ๆ
- เพิ่มรายได้จากการเป็นแหล่งเรียนรู้ การจัดอบรม หรือการจำหน่ายสินค้าเกษตรคุณภาพ

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- เกษตรกรได้เรียนรู้แนวทางการทำเกษตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการจากแปลงต้นแบบ
- เกษตรกรได้รับคำปรึกษา แนะนำ หรือฝึกปฏิบัติจริงจากเกษตรกรต้นแบบ
- ลดความเสี่ยงจากการลองผิดลองถูก เพราะมีตัวอย่างและคำแนะนำที่ประสบความสำเร็จแล้ว
- เข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม หรือข้อมูลข่าวสารเกษตรได้ง่ายขึ้นผ่าน ศพก.
- มีแนวทางพัฒนาอาชีพ เพิ่มผลผลิตและรายได้อย่างยั่งยืน

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- ชุมชนมีศูนย์เรียนรู้เกษตรที่เข้าถึงได้จริง ไม่ต้องเดินทางไกล
- เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ในวงกว้าง ทำให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันทางด้านอาหาร
- ลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด เพราะมีระบบจัดการ การแปรรูป และการตลาดร่วมกัน
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เช่น กลุ่มแปรรูป กลุ่มปลูกพืชผัก
- เกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชน และเพิ่มโอกาสสร้างอาชีพ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาปรับใช้ในแปลงเกษตรของตนเอง โดยคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่และชุมชน โดยมีแนวทางและผลลัพธ์ ดังนี้

๑. ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ในระยะยาว และลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยหมัก

๒. ใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการพึ่งพาสารเคมีอันตรายปลอดภัยต่อเกษตรกร และไม่ทำลายระบบนิเวศในพื้นที่

๓. จัดการเศษวัสดุเหลือใช้ในแปลงอย่างมีประสิทธิภาพโดยนำมาทำปุ๋ยหมัก เศษไม้นำมาเผาถ่าน ผลพลอยได้คือน้ำส้มควันไม้ เศษพืชผักผลไม้ นำมาเป็นอาหารสัตว์ ลดขยะทางการเกษตร และนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. ทำเกษตรผสมผสานเพื่อหมุนเวียนการใช้ดิน และลดการปลูกพืชเชิงเดี่ยวส่งผลให้ระบบนิเวศสมดุล มีแมลงดีช่วยควบคุมแมลงศัตรูพืชโดยธรรมชาติ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การอนุรักษ์ดิน ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยหมักทำให้ดินมีอินทรีย์วัตถุอย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น

- ลดการใช้สารเคมี มีการขยายและใช้สารชีวภัณฑ์ น้ำหมักสมุนไพร ช่วยลดการปนเปื้อนในดิน น้ำ และอากาศ ทำให้ระบบนิเวศในพื้นที่ปลอดภัยขึ้น ส่งผลให้มีแมลงตัวดีกลับมาในธรรมชาติ ช่วยควบคุมศัตรูพืชตามธรรมชาติให้มีความสมดุล ทำให้มีแมลง มีนก และเกิดจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ

- ไม่เผาทำลายเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทำให้ไม่เกิดมลพิษทางอากาศ และ PM ๒.๕

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- เกษตรกรต้นแบบมีความเข้าใจลักษณะพื้นที่เกษตรของตำบลบ้านแหเป็นอย่างดี ทั้งในด้านการใช้ที่ดินใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า จัดสรรพื้นที่สำหรับทำที่พักอาศัย รวมทั้งพื้นที่ทำการเกษตร ปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ และแหล่งกักเก็บน้ำ โดยเน้นทำกิจกรรมแบบผสมผสานเพื่อให้แต่ละกิจกรรมสามารถหมุนเวียนทรัพยากร และปัจจัยการผลิตเกื้อกูลกันและกันได้ และการเลือกชนิดพืชที่เหมาะสมกับฤดูกาล โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจสำคัญของพื้นที่ เช่น ถั่วเขียว ถั่วลิสง และพืชผักสวนครัวซึ่งปลูกได้ดีในฤดูแล้ง และมีศักยภาพต่อยอดไปสู่การแปรรูป

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- ศพก.ตำบลบ้านแห เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติ มีการจัดอบรมเกษตรกร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และมีการต้อนรับหน่วยงานศึกษาดูงานจากเกษตรกร ผู้ที่สนใจ ทั้งในและนอกจังหวัดอ่างทอง โดยเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดเอง และมีทีมวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในแปลง และแจกเอกสารสรุปสูตรต่าง ๆ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- มีบทบาทในการช่วยเหลือเกษตรกรเรื่องผลผลิตล้นตลาด โดยการใช้การแปรรูปผลผลิตเกรตรองให้มีมูลค่าเพิ่ม เช่น ถั่วลิสงที่ไม่ได้ขายดิบ ก็รับมาทำถั่วลิสงแผ่นอบ เป็นการช่วยรองรับผลผลิตในชุมชน นอกจากนี้ยังประสานกับเกษตรอำเภอเมืองอ่างทองหากเกษตรกรมีปัญหาที่ต้องการความรู้ด้านวิชาการ หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่สนใจ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- เกษตรกรต้นแบบเป็นผู้สูงอายุจะไม่ได้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลหรือใช้สื่อออนไลน์เป็นหลัก แต่ก็มีความสามารถในการรับข่าวสารและข้อมูลวิชาการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร, กลุ่มไลน์ของเกษตรกรระดับอำเภอ/จังหวัด หรือเอกสารทางราชการ แล้วนำมาปรับถ่ายทอดให้เหมาะกับเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่, ราคาผลผลิต, หรือแผนอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ วิธีการกระจายข้อมูลในชุมชน จะใช้การพูดคุยแบบปากต่อปาก การประชุมกลุ่มย่อยในหมู่บ้าน หรือบอกกล่าวผ่านเสียงตามสายในชุมชน เพื่อให้เข้าถึงเกษตรกรในวงกว้าง โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรสูงอายุที่ไม่ใช้สมาร์ทโฟน ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการนำข่าวสารจากหน่วยงานสู่พื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

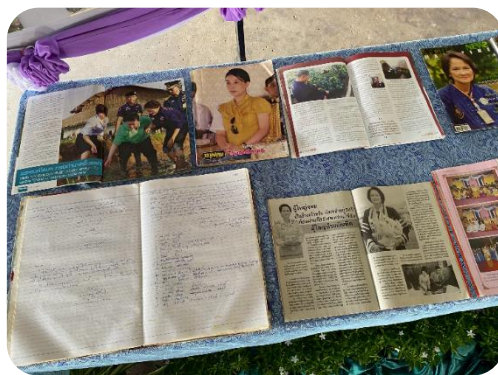

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ศพก.ตำบลบ้านแห ใช้แนวทางเกษตรผสมผสานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแกนหลักในการถ่ายทอดความรู้ โดยมุ่งเน้นการให้เกษตรกรเห็นผลในแปลงเรียนรู้ แล้วนำไปปรับใช้ในแปลงของตนเองผ่านวิธีเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ช่องทางการขยายผลองค์ความรู้ที่สำคัญ การจัดอบรมเกษตรกรผู้นำ การใช้แปลงเรียนรู้ของ ศพก. เป็นแปลงเรียนรู้ตลอดปี การส่งต่อข้อมูลข่าวสารผ่านกลุ่มไลน์เกษตรกรในตำบล ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร เช่น เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงเริ่มนำเทคนิคแปรรูปกล้วยแผ่นอบจาก ศพก. ไปปรับใช้ช่วยเพิ่มรายได้ เกษตรกรบางรายมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูกเชิงเดี่ยว มาสู่เกษตรผสมผสาน ลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และมีความมั่นคงด้านอาหาร

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- ในอดีตเกษตรกรต้นแบบมีหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานภายใต้โครงการต้นแบบฟื้นฟูผู้ประสบอุทกภัย โดยแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย เป็นโครงการในพระราชดำริของพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาทินัดดามาตุ ที่พระราชทานให้เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ และได้พัฒนาแปลงของตนเองต่อยอดเป็นศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรฯ ของชุมชน พร้อมทั้งแบ่งปันองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร และมีการทำงานโครงการด้านการเกษตรร่วมกับ อบต.บ้านแห และผลักดันโครงการอบรมเยาวชนรู้จักเกษตรอินทรีย์โดยใช้พื้นที่แปลงเรียนรู้ใน ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนในชุมชน

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- นางนงนุช คำคง ทำหน้าที่ในฐานะประธาน ศพก. ตำบลบ้านแห ด้วยบทบาทเชิงรุกในการขับเคลื่อนกิจกรรมของศูนย์ โดยเน้นแนวคิดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ บทบาทสำคัญที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กำหนดทิศทางงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน เป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ ทั้งในบทบาทวิทยากร และเจ้าของแปลงเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรเรียนรู้จากของจริงและลงมือทำจริงในพื้นที่ เชื่อมโยงและทำงานบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดการสนับสนุนต่อเนื่องแก่เกษตรกร ส่งเสริมการทำงานเป็นเครือข่ายเกษตรกร เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้ศูนย์ไม่ใช่แค่แหล่งเรียนรู้ แต่เป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาอาชีพ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- เกษตรกรต้นแบบมีความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้ทำหน้าที่เป็น ศพก.ตำบลบ้านแห ซึ่งเป็นศูนย์หลักของอำเภอเมืองอ่างทอง เพราะสามารถใช้พื้นที่ของตนเองเป็นต้นแบบในการทำเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรในชุมชนได้อย่างแท้จริง หนึ่งในความภาคภูมิใจคือการที่เกษตรกรที่เคยประสบปัญหาการผลิตหรือขายผลผลิตไม่ได้ สามารถนำความรู้จาก ศพก.ตำบลบ้านแห ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้จนสามารถลดรายจ่าย สร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้กับครอบครัวได้จริง นอกจากนี้ยังเห็นการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น เกษตรกรหันมาทำเกษตรแบบลดต้นทุน ไม่เน้นสารเคมี และสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น การได้เห็นชาวบ้านมีอาชีพ มีรายได้ มีทักษะใหม่ ๆ และสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่เกษตรกรต้นแบบภาคภูมิใจมากที่สุดในบทบาทของการเป็น ศพก.

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- นางนงนุช คำคง เป็นบุคคลที่ชุมชนยอมรับในบทบาทของผู้นำมาอย่างยาวนาน โดยเคยดำรงตำแหน่งเป็น ผู้ใหญ่บ้าน และได้รับการยกย่องด้วย รางวัลแหวนทองคำ ซึ่งสะท้อนถึงความทุ่มเท เสียสละ และการบริหารงานที่โปร่งใสเป็นธรรม นอกเหนือจากตำแหน่งทางการแล้ว นางนงนุชยังมีบทบาทเป็น ผู้นำชุมชนในรูปแบบไม่เป็นทางการ โดยเป็นที่พึ่งพาของชาวบ้านในการให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และเป็นแบบอย่างของการทำเกษตรที่ยั่งยืน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- นางนงนุชได้บริจาคที่ดินส่วนตัวเพื่อทำถนนเข้าสู่ ศพก.ตำบลบ้านแห เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน เป็นการเปิดพื้นที่ให้ชุมชนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และกิจกรรมของ ศพก. ได้ง่ายขึ้นโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เป็นตัวอย่างของการเสียสละทรัพยากรของตนเองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง และความมุ่งมั่นในการเป็นผู้นำชุมชนควบคู่กับความเป็นจิตอาสาได้กลายเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้ ศพก. ตำบลบ้านแห ไม่ได้เป็นเพียงแค่สถานที่เรียนรู้ แต่เป็นพื้นที่แห่งการสร้างอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรในชุมชนอย่างแท้จริง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ยึดหลัก ๓ ช. คือ

“ชอบ” คือการวางตัวให้ชาวบ้านรู้สึกสบายใจ รู้สึกดีเมื่อได้พบหน้า ด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพ อ่อนน้อม จริ่งใจ ให้เขา “ชอบเรา” ก่อน เพื่อเปิดประตูสู่ความสัมพันธ์ที่ดี

“เชื่อ” เมื่อชอบแล้ว ความน่าเชื่อถือจึงตามมา เราต้องทำให้เขา “เชื่อในตัวเรา” ด้วยความสม่ำเสมอในการทำงาน มีข้อมูล มีเหตุผล มีความรู้ และยึดมั่นในความซื่อสัตย์

“ช่วย” เมื่อเขาเชื่อและไว้วางใจ ความร่วมมือก็จะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เราจะได้ “ความช่วยเหลือ” และแรงสนับสนุนจากชาวบ้าน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อพัฒนาชุมชนไปด้วยกันอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นางนงนุช คำคง	ประธาน ศพก.ตำบลบ้านแห
๑.๒ นางลำไย คงเพชร	กรรมการ ศพก.ตำบลบ้านแห
๑.๓ นางพรรณณี ศิลสะอาด	กรรมการ ศพก.ตำบลบ้านแห
๑.๔ นางสาวณัฏฐ์รัตน์ เรืองธนอภัยสุข	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๕ นางสาวพิรารวรรณ บุญเสริม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ในการถอดบทเรียนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ตำบลบ้านแห อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ได้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการและเครื่องมือ ดังนี้

๑. การสัมภาษณ์ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้พูดคุยกับประธานศูนย์ฯ และคณะทำงาน ถึงแนวคิด ประสบการณ์ และกระบวนการทำงานในฐานะผู้นำชุมชนและเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เข้าใจภาพรวมของการดำเนินงานอย่างแท้จริง

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นบทเรียนที่สามารถต่อยอดหรือขยายผลในพื้นที่อื่นได้อย่างเป็นระบบ

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาพผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. ตำบลบ้านแห

ศพก. เครือข่ายของอำเภอเมืองอ่างทอง

ข้อมูลศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองอ่างทอง จำนวน ๑๖ ศูนย์

ชื่อศูนย์	ประเภท ศูนย์เครือข่ายฯ	สถานที่ตั้ง	ชื่อประธานศูนย์
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบ้านอิฐ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่ ๓ ต.บ้านอิฐ อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายสมใจ ชื่นอารมย์
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลคลองวัว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่ ๔ ต.คลองวัว อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นางสาววิเชียร ศรีสม
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลจำปาหล่อ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่ ๗ ต.จำปาหล่อ อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นางกฤตภัค พงษ์ญาติ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหัวไผ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่ ๘ ต.หัวไผ่ อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายบุญเลิศ คันธมาศ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบ้านรี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๑ ต.บ้านรี อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายไวยวิชัย หอมชะเอม
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลย่านซื่อ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๔ ต.ย่านซื่อ อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นางสุนีย์ มักผล
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลโพสะ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๓ ต.โพสะ อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายไพศาล เรืองเดช
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลตลาดกรวด	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	หมู่ที่ ๖ ต.ตลาดกรวด อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นางสมคิด วรรณลักษณ์
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลศาลาแดง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	หมู่ที่ ๗ ต.ศาลาแดง อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นางสาวภูษิญา ขนิษฐทอง
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลมหาดไทย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	หมู่ที่ ๖ ต.มหาดไทย อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายวันชัย บัวทอง
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลป่าจั่ว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๔ ต.ป่าจั่ว อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายวิโรจน์ เพ็ชรรักษ์
ศูนย์เครือข่ายด้านประมง อำเภอเมืองอ่างทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	หมู่ที่ ๓ ต.จำปาหล่อ อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายธนพัฒน์ อินาค
ศูนย์เรียนรู้การสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรผู้เลี้ยง และค้าสัตว์อ่างทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	หมู่ที่ ๓ ต.ศาลาแดง อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายวิระ โสตรโยม
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลศาลาแดง(เห็ด)	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	หมู่ที่ ๓ ต.ศาลาแดง อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายดำรงไชย ภูสุวรรณ
ศูนย์เรียนรู้การเพาะเลี้ยง ปลากัดป่า อำเภอเมืองอ่างทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	หมู่ที่ ๔ ต.ย่านซื่อ อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นายชัยพร ล่องชุม
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบางแก้ว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	หมู่ที่ - ต.บางแก้ว อ.เมืองอ่างทอง จ.อ่างทอง	นางสาวนัฐภัทร ฉายินทุ